

Bosszantja a szegedieket a postaládába tömött papírtömeg

Kell a reklám – de nem így

SMS-ben kérdezi a kormány a választókat: törvényben tiltsák-e meg a kéretlen reklámújságok bedobálását. Utánajártunk, a szegedieket mennyire zavarja a nekik szánt reklámanyag-dömping, és büntetnék-e az interneten spamnek hívott kéretlen reklámok küldözgetőit.

Szinte mindennap, amikor kinyitjuk a postaládánkat, reklámújságok garmadája hullik a lábunk elé – sokunk „öröme”. Az évi száz-ezer tonna hulladékot adó reklámújságok miatt gyakran az előfizetett lapok is kiszorulnak a ládából, nem beszélve a levelekről, amit nagyobb erőfeszítés nélkül bárki kivehet onnan. Kérdés, hogyan rendezhető a bosszantó helyzet. Büntessék-e a reklámozókat és terjesztőket, mint a kormány tervezi, vagy vegyünk inkább nagyobb postaládát.

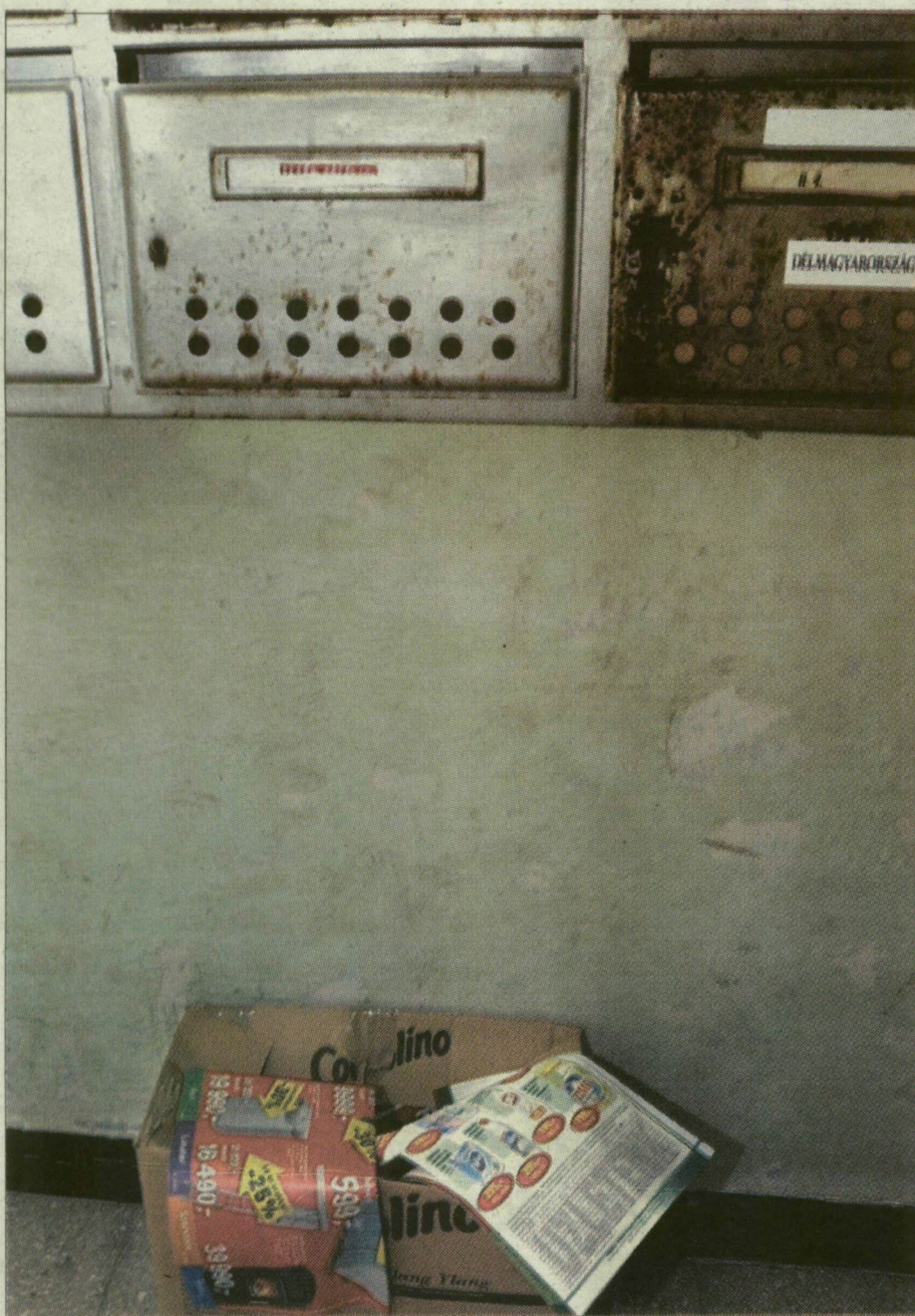
A József Attila sugárút közepén lakó Kósa Krisztina például egyértelműen a szankcionálással – ami érthető is, elnézve a ládájából kibuggyanó számtalan reklámújságot –, egyes bevásárlóközpontok kiadványait azonban át szokta nézni, gyakran ezek alapján indul vásárolni. Ő tehát, ha tehetné, különbséget tenne az egyes hirdetőújságok között aszerint, hogy melyiket igényli és melyiket nem. A láda jelenleg azonban azt tanúsítja, erre nem sok esélye van – hiába írta ki rá, mit látna szívesen.

Néhány házzal arrébb nagy alakú fémláda van felszerelve a panelház kapujában, amiben azonban semmi sincs. – Többnyire behozzák a házba a reklámlapokat, hiába tetjük ki a ládát, abba jóval kevesebb kerül – dohog *Labádi Imre*. Mint meséli, egy részét olvasatlanul dobja a kukába, másik részét pedig macskaalomnak vagy zöldszécsucolásra használja később, ha épp nincs náluk festés.

A Tarján széle utcában lakó *Toppantó Roland* szerint is teljesen következtelen a terjesztők gyakorlata: ugyanúgy dugdossák a reklámokat a lépcsőházi gyűjtőbe, ahogy a postaládákba. Biztos, ami biztos. Azt viszont nem igazán tudta eldönteni, büntetné a terjesztőgerillákat és megbízóikat, hiszen gyakran ő is a reklámújságokból tájékozódik vásárlás előtt. Barátnője azonban, aki három műszakban dolgozik, rettentően bosszankodik, amikor fölcsegetik, hogy bevigyék az újságokat a házba.

– En már hozzászóltam a reklámszeméthez – mondja *Pusztai Nándor* a Szamos utcából. A tízemeletes házban lakó fiatalember arra a kérdésre, hogy mi történik a fölösleges reklámújságokkal, rámutat a postaládák alatt lévő papírdobozra, amiben vegyesen állnak a régi és új „szemetek”. – Ha valaki ezek miatt kap dührohamot, az már régen rossz... – fűzi hozzá lakonikusan.

TOMBÁZ RÓBERT

Sok helyen olvasatlanul kerül szemétté a reklámújság

Fotó: Gyenes Kálmán

TÖRVÉNY ÉS ETIKA

Megkerestünk néhány középiskolát is, afelől érdeklődtünk, kapnak-e reklámújságokat. A Deák Ferenc Gimnáziumban a portára adják be a lapokat, amelyek bárki számára hozzáférhetőek. A Krúdy Gyula Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskolában a postaládába teszik az újságokat, ami a tanárba kerül. Az Eötvös József Gimnáziumba egyáltalán nem visznek reklámkiadványokat, de nem is engednék azokat az épületbe. A törvény – ha a szervezeti-működési szabályzat nem tiltja – nem szabályozza, vagyis gyakorlatilag engedélyezi a középiskolákban a reklámot. Persze ami nem törvénytelen, nem biztos, hogy etikus is egyben...

Albérletvadászat – körzővel

Az albérletvadászat szezonja szeptember végéig is eltart, de sok első legalább a gólyatábor végét megvárja a lakótársak kiválasztásával. Nyár végén a felsőbb évesek is lakást keresnek. Az albérlet átlagára rezsivel 11 ezer 500 forint.

„Nem dohányzó, rendszerető albérlőtársat keresünk.” „Jó fej lányok szobatársat keresnek szeptembertől.” „Intelligens lányoknak szoba-kiadó.” Tart az albérletvadászat Szegeden: a gólyák első lakásukat keresik, de a legtöbb felsőbb éves sem tartotta fenn nyárra a szobáját, ezért ők is új szállás után néznek.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Tamási Áron Klubjába (TÁK) naponta tízen térnek be,

hogy kiadó szobájukat hirdessék, és öten-hatan érdeklődnek albérlet után. A „szezon” szeptember végéig is eltart, néhányan csak az utolsó pillanatban döntenek. Sokat számít a későbbi lakótársak kiválasztásában a gólyatábor is, az itt kötött ismeretségeknek aztán igazi próbája a közös albérlet.

A TÁK-ban szerencsét próbáló fiatalok 500 forintos kaucióért cserébe megkapják az általuk kiválasztott albérletek listáját. Ha a

lakások tesztelése után visszajönnek, az 500 forint visszajár. Elmondják, melyik albérletet választották, így az azonnal lekerül a listáról. *Alattányi István*, a TÁK munkatársa elmondta, a keresgélők jelenleg 303 ajánlat – 136 panel, 139 téglá, 6 garzon és 17 teljes ház – közül válogathatnak. Harminchatban diák a főbérlő, 63-ban házínénivel kell a közös helyiségeken osztozni, 204 lakás, ház teljes egészében az albérlők rendelkezésére áll.

A hallgatók által legkedveltebb terület Tarján és az Északi városrész. A népszerűségi lista csúcsára elsősorban az alacsony árval

lehet felkerülni. Kauciót a főbérlők fele kér, általában egy vagy két havi albérleti díjat. A 303 kiadó ingatlan átlagára rezsivel 9080, rezsivel 11 ezer 500 forint havonta.

Simon Katalin és barátnője hat személyre keres háromszobás lakást vagy házat. Leendő lakótársaik mind a négyen fiúk, de a diákok azt tapasztalták, a főbérlők szívesebben adják ki lányoknak a lakást, ezért tárgyalnak ők a tulajdonosokkal.

– Volt, aki kerekre megmondta a fiúknak, hogy ide csak lányok jöhetnek. Azt hiszik, mi rendszeretöbbség vagyunk, pedig hatunk közül inkább a fiúk takarítanak – mondta Katalin.

Eddig Makkosházon lakott, szeptembertől a belvárosba költözne *Szegedi Andrea*. A váltás fő oka: nincs kedve éjszakánként gyalogolni vagy taxira költeni. A lány körzővel vagy taxira egy kis-sugarú kört a térképen: ezen kívül nem hajlandó költözni.

GONDA ZSUSZANNA

NÉGYEZER NAPPALIS

Szeptembertől 7895 elsőéves hallgató tanul a Szegedi Tudományegyetemen, közülük mintegy négyezren nappali tagozaton. A kollégiumokban körülbelül 1300 férőhely szabadult fel, így – beleszámítva a szegedieket és a környéken lakókat is – 2700-an más módon kénytelenek megoldani a lakhatást.

Akár a selypítést

Boldog nagyapáságom hozta a fölsimerést, tanulságai oszthatók, jó szívvel meg is osztom. Unokánk négykerekűvel lépett be a biciklizők táborába, és csöppet se zavarta, hogy az övéen kettővel több van, mint az enyémen. Nagy illuzionista minden gyerek, ha egy darab fának is képes berregni, mert akkor éppen kamionnak tartja, miért zavarná, ha éppen több van valamiből? A hiány azonban föltűnt neki is. Csöngő is kellett minden okvetlen az övére is, és természetesen lámpa is. A lámpagondot könnyen megoldottuk, zseblámpát gumiztam a kormányra. Soha nem kapcsolta be, de ha kell, akkor kell. Természetesen csöngőt isadtunk rá.

Most azt a bölcsességet szűröm le belőle, ahogy a selypítést kinövi az egészséges gyerek, sokan vannak olyanok, akik a lámpaigényt is kinövik, mire fölönnek, meg a csöngőt is. Amióta a folyton villogó lámpák hozzánk is begyűrűztek, talán átpártoltak néhányan a belátók közé, a csöngő azonban a legtöbb kormányról hiányzik. És visszapillantó tükör is ritka.

Intő szavamat nem akarom megkeményíteni, mivel még mindig tekerem a magamét, meg azért se, mert csotrogány jószágommal hiába hetvenkednék, csöndben azért elmondom, ami elmondható. Olyan biciklicsodák támadnak mostanában, surranó-bűgő hanggal húznak el mellettem. Még nem lépték át a lökhajtásosok hangrobbanási határát a hatlövetűek se, de leginkább akkor halom őket, amikor már mellettem vannak. A gyalogosok is arról panaszkodnak, lépten-nyomon rájuk hozzák a szívbajt.

Egy időben kezdett terjedni az a bolondéria, hogy harsonazenekarral versenyző dallamkürtöket is fölszereltek egyikre-másikra, de az eltizedelési népi mozgalom ennek hamar gátat szabott. Azt az olcsóságot pedig, amit akár háromszázhuszért is meg lehet kapni – a piaci kacatosoknál akár aludni is lehet –, semmi pénzért föl nem tennék.

Gyöngye hangom föl se tűnik a mai közlekedési zsvajban. Az autóst szidja a biciklis, meg a gyalogos, a biciklist is pokolra szánja autós és gyalogos, a gyalogost pedig összefogva mindkető. Adódott már, hogy rá kellett csöngötnem az autósra, mert nem akarta észrevenni, hogy a tábla nekem szolgál. Sokra nem mentem vele. Böhmönagy autóból is üvöltöttek már rám, amiért éppen ott mentem, ahová a KRESZ parancsa küldött, mondhatnám, fölsleges tehát a csöngő. Az osztott pályás járda föltalálásával azonban életveszélyes helyzetek adódnak gyalogosra és biciklisre nézve egyformán.

Aranyat érne az a nyavalyás csöngő. Meg a visszapillantó tükör is. Majd a dédunokámat arra is rábeszéltem, ha egyszer megszületik.

H. D.

Csongrádi haltál – anatómiai hűséggel

Becskereki emlék

Mi az a hely Szegeden, ahol egyszerre érezheti magát az ember Nagybecskereken, Makón, Szentesen, Csongrádon s Újszentivánon? Baráth Sarolta üzlete, ahonnan úgy vihet haza a fölsorolt helységek népi- és iparművészeti jellegzetességeit bemutató nyári emléktárgyat a turista, hogy azokban sosem járt. Rohanó világunkban – időtakarékos megoldás.

Baráth Sarolta szőnyegszövő Fotó: Frank Yvette

Az újszentiváni *Baráth Sarolta*, bár eredetileg könyvelő, néhány éve azt mondta magában: ő az a szeretne foglalkozni, ami érdekl. S miután áfánál és nullszaldónál lényegesen jobban izgatja a népművészet – kitanulta egy budapesti kézművesiskolában a szövést. Nemcsak a szűken vett szakmai részét, hanem minden, ehhez kapcsolódó népművészeti ismeretanyagot. Elkezdte szőni otthon a szőnyegeket, később a javítással is kibővítette tevékenységét – ma már perzsát is hoznak hozzá. Különböző igazi, kézi szövészekén dolgozik, mint dolgozott a régi múltban – kész időutazás. De térbeli utazás is, mert főképp a torontáli szőnyegeg vonzzák Baráth Saroltát, és a torontáli szőnyeg-szövés központja egykor Nagybecskerek volt. A torontáli egyik legfőbb sajátossága: nincs visszajár. Fordítható mindkét oldalára, ugyanazt látja az ember.

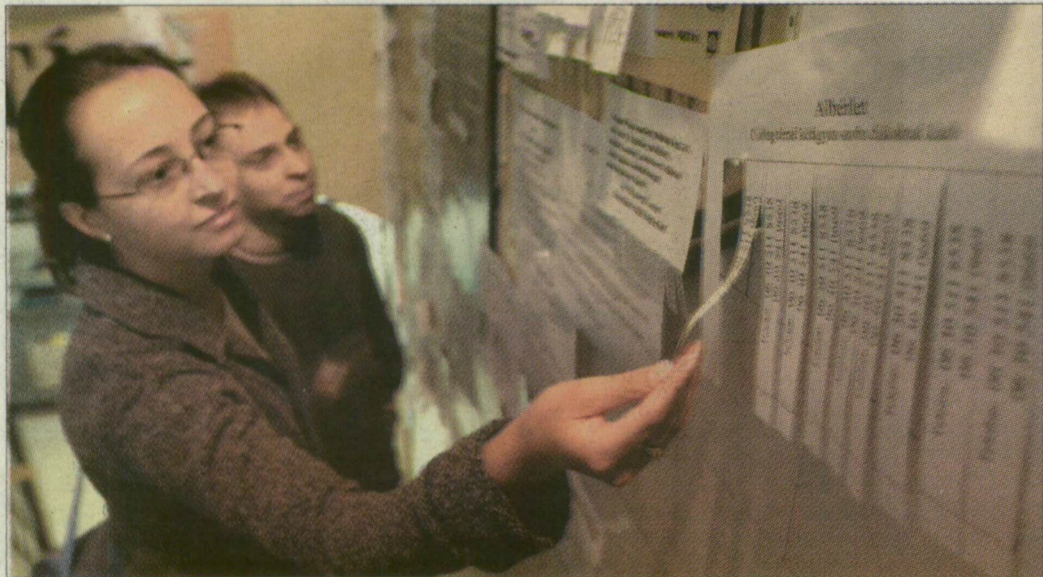
Egyre keresettebbek a hagyományörző termékek. A betérő turisták akár az üzletben is leülhetnek szövészekhez, megismerkedve a szövés alapjainak – legalapjaival. A fonal a csongrádi, a már nyolcvan felé közeledő *Beke Dezsőné* kártolóműhelyéből származik; a makói *Nadobán Lászlóék* szőttesterítői a háziipar másik területét képviselik.

De más ipar- és népművészeti különlegességek is fölkeltik itt a Szegeden bókászó turista figyelmét. Országosan egyedülállóak a

szentesi *Kátai József-Nagy Andree* iparművész házaspár díszgyertyái, zsúrizett iparművészeti termékek. Figyelem, a gyertyákat nem öntik, mint a futószalagszerű termelésre törekvők, hanem – az eredeti népi technológiának megfelelően – mártják. – A tulipán alakú gyertyából, ha reggeltől estig dolgozom, egy nap alatt alig tud elkészülni öt-hat darab – érzékelteti a munka aprólékoságát Nagy Andrea. Túl azon, hogy gyertyamártó, egy művészeti iskola pedagógusa is. A gyertya alapanyaga – amely méhviasz – pálmaviasz hozzáadásával válik még kedvezőbb sajátosságokkal rendelkezővé, a kémia-fizikatanár Kátai József kísérletei eredményeként.

Feltűnik egy, a legapróbb részletekig élethű hal is. Pontosabban: hal-fatál. Vagy: fa-haltál? E tal, amit itt látunk, történetesen sűllőt formáz, anatómiai tökéletességgel; másutt már pontyokat is észleltünk, kimagasló élethűségben. Ami haltál és élethű, azt a szentesi *Chemez Attila* készíti. Honnan tudja, milyen pontosan a sűllő, milyen a ponty? – Sokat jártam horgászni korábban, amíg volt időm – beszél. A haltál iparművészeti tárgy, de népművészeti szűri szemlézte termékei is akadnak. Például a pecsenyéstálat; évek százával ezelőtt ilyenből falatoztak Csongrádon. S nyilván ilyenből falatozta a mondokabéli sűlt-sós húst is a kis szűcs.

F. CS.

Kínálat a falújságon. Szegeden legnépszerűbb Tarján és az Északi városrész

Fotó: Karnok Csaba